

S trpícím Kristem pod širým nebem

Postní doba je nedílně spjata s pobožností křížové cesty. Ani stávající vládní opatření nikomu nebrání, aby se ji pomodlil soukromě, ať již v kostele, nebo i pod širým nebem. Nesmí však opustit území obce. Na řadě míst diecéze se kalvárská zastavení nacházejí i mimo chrámové prostory. Někde postupem času zanikla, např. v Červené Vodě či v Dívčím Hradě, jinde stále jsou a vyzývají k modlitbám věřících. Připravili jsme pro vás abecední seznam míst, kde zastavení křížových cest v krajině najdete.

Andělská Hora

Andělská Hora disponuje venkovní křížovou cestou od r. 2005. Jejich čtrnáct dřevěných křížů s orámovanými pašijovými obrazy lemuje cca 1,5 km dlouhou trasu z obce na Anenský vrch k poutnímu kostelu sv. Anny.

Bílá Voda

Bílá Voda je počátkem tzv. Sudetské křížové cesty, jež ústí u Hauerovy kaple. Poněkud se vymyká tomuto výčtu, ježto motivy na kachlích vsazených do dřevěných sloupků nezobrazují přímo události spojené s Kristovým ukřížováním. Jeho poselstvím se nicméně inspirují. Jsou symbolickým vyjádřením vztahu člověka a krajiny a dotýkají se poválečného vysídlení původních obyvatel.

Bílovec

Na trase Bílovec – Bílov jsou rozeseta jednotlivá zastavení křížové cesty vinoucí se podél vodní nádrže Hubleska. Odtud též její název „Na Hublesce“. Svým rokem vzniku (2018) patří k nejmladším venkovním křížovým cestám v diecézi. Její pašijové výjevy jsou zhotoveny z kovu kombinovaného s betonem formou siluety, popř. dvojicí siluet s křížem.

Bohušov

Přibližně 800 m jihozápadně od obce Bohušov se v lese na kopci táhne čtrnáct cihlových neomítaných kalvárských kapliček bez obrázků, umístěných po obou stranách cesty.

Brušperk

V ohradní zdi bývalého hřbitova u kostela sv. Jiří v Brušperku je vsazena křížová cesta z 2. pol. 18. stol. Zděné vý-

klenkové kapličky pocházejí z r. 1781, obrazy malované na zinkový plech pak z let 1881–1883.

Krnov–Cvilín

Poutní místo Cvilín bylo vloni prohlášeno za nejromantičtější místo MS kraje. Přispěl k tomu i prstenec kaplí křížové cesty okolo poutního kostela Panny Marie Sedmibolestné – třináct menších empírových a jedna velká barokní (z r. 1729). R. 2009 byly na uprázdněné místo po ukradených obrazech namalovaných na plechu nainstalovány obrazy nové, nafocené speciální technikou.

Frýdek

Mezi lokalitami s venkovními pašijovými výjevy nemůže chybět ani Frýdek se svou bazilikou Navštívení Panny Marie. Jednotlivá zastavení křížové cesty z pálené hlíny obklopující baziliku jsou dílem proslulé mnichovské Mayerovy školy. Mezi 7. a 8. zastavením ční kruhová kaple Nejsvětějšího Srdce Páně a Panny Marie, zvaná Římská.

Hať u Hlučína

Zvláštností křížové cesty z r. 2019 v Hatí je tvar kruhu, v němž jsou jednotlivá zastavení, vyrobená ze speciálního betonu, postavena. Pyšní se cenou Patria Nostra, udělovanou za příkladný

investiční a architektonický počín přispívající k rozvoji venkova a uspokojování potřeb jeho obyvatel a návštěvníků.

Horní Lomná

Horní Lomná se křížové cesty dočkala r. 1994, a to zásluhou bosých karmelitánů na kopci za kostelem Povýšení sv. Kříže. Na konci 60. let 20. stol. byla u blízkého pramene vybudována umělá jeskyně s Lurdskou Pannou Marií.

Hradec nad Moravicí

Hradec nad Moravicí a Slezská Kalvárie – dva pojmy spolu neodmyslitelně spjaté. Na kopci východně od zámku stojí již od r. 1764, časem prošla úpravami (dřevěné sloupky nahradily zděné kapličky). Za křížem na jejím konci se nacházejí pozůstatky jednoho z mnoha prvků obranných rakouských dělostřeleckých postavení a mramorová deska s nápisem: „Pochybovači, jenž o Bohu a Jeho všemohoucnosti mudruješ, rozhlédni se, rozvaž a umlkn!“

Jeseník

Křížovou cestu v Jeseníku tvoří dřevěné kříže s kapličkou s obrázkem odkazujícím na poslední pozemské chvíle Vykupitelovy. Vychází z města od Anglického pramene a dovšuje se u kaple sv. Anny na vrcholu kopce.

na křížové cestě v nouzovém stavu

Kozlovice

Dřevěné kapličky křížové cesty v Kozlovicích (ve svahu kopce Skalka) se šindelovou stříškou, stojící na dřevěných sloupcích, jsou vymalovány podle originálních předloh lidových olejomalb z přelomu 18. a 19. stol. U 14. zastavení stojí zvonička sv. Barbory s odpočívadlem.

Liptaň

Křížová cesta se nachází i v západní části obce Liptaň – pod Strážným vrchem, kde je tvořena cihlovými neomítanými výklenkovými kapličkami obkružujícími kapli Panny Marie Pomocné.

Melč

Nedaleko Melče je situována nově pořízena dřevěná křížová cesta (namísto staré zaniklé), konkrétně v údolí Maria Talhof. Posvěcena byla r. 1996.

Moravský Beroun

Křížová cesta s kaplemi z r. 1752, které lemují stezku stoupající na vrchol Křížového vrchu, je zakončena barokní poutní kaplí Nalezení sv. Kříže, jež stojí na místě bývalého hradu Moravský Beroun poblíž stejnojmenného města.

Nový Jičín

Nový Jičín je začátkem tzv. „Via Crucis“, vedoucí přes Rybí do Štramberku na vrch Kotouč. Měří 8,5 km, čímž se řadí mezi české, ba i střeoevropské unikáty. Postavili ji v 17. stol. jezuité, jimž místní krajina připomínala Svatozemí. Dochovalo se sedm objektů, zbytek zmizel v důsledku lamačských prací v kamenolomu. Křížová cesta byla opravena a r. 2013 ji požehnal biskup František Václav Lobkowicz.

Bělský les

V jižní části největšího lesního prostoru Ostravy v Bělském lese, u kapličky a studánky, se vyskytuje křížová cesta od r. 2019, při jejímž pořízení bylo použito modřínové dřevo v kombinaci s kovovými reliéfy.

Paskov

Pilřovské kapličky křížové cesty, zčásti zabudované do dochované ohradní zdi, zčásti volně stojící kolem kostela

sv. Vavřince, pocházejí spolu s kaplí Panny Marie Bolestné z r. 1827.

Petřkovice u Nového Jičína

Rovněž Petřkovice na Novojičínsku se mohou vykazat venkovní křížovou cestou, a sice na úpatí kopce Petřkovická hůrka, kudy míří k poutnímu místu Petřkovské Lurdy. Tvoří ji čtrnáct kovových sloupků, na nichž je připevněna vrcholová kaplička, přičemž pašijový obrázek ve dřevěném rámu je kryt stříškou. Osm zastavení „kryje“ z obou stran přístupové schodiště, šest zbylých obklopuje kruhové prostranství před vlastní Lurdskou jeskyní, k níž stoupá další krátké schodiště.

Petřvald u Karviné

V Petřvaldu u Karviné je křížová cesta (z r. 1843) v podobě zděných výklenkových kapliček, tvořících jakousi kamennou alej podél přístupové cesty ke kostelu sv. Jindřicha.

Píšť

V Píšti byla křížová cesta (s keramickými reliéfy) vybudována poblíž kostela sv. Vavřince r. 2003. Nachází se zde i Lurdská jeskyně.

Příbor

Příbor je dalším městem, v němž je křížová cesta zbudována formou zděných výklenkových kapliček, vestavěných do ohradní zdi kolem areálu farního chrámu, v tomto případě Narození Panny Marie. Původ má v 2. pol. 19. stol. a její plátěné obrazy byly r. 1887 nahrazeny keramickými reliéfy.

Roudno

Křížovou cestu v Roudnu na Bruntálsku můžete projít cca 800 m jihovýchodně od obce na vrchu Velké Roudno, který se vypíná nad vodní nádrž Slezská Harta. Tvoří ji 15 zastavení v podobě dřevěných sloupků, na nichž jsou připevněny dřevěné panely s pašijovými obrazy. Cesta vede z obce na vrchol ke kapličce sv. Petra a Pavla.

Ruda u Rýmařova

Barokní kalvárii v Rudě u Rýmařova nechal r. 1760 vybudovat P. Antonín Vavroušek ve zcela ojedinělém kompozič-

ním pojetí. Začíná u kostela Panny Marie Sněžné a pokračuje na kopec Křížový vrch, kde se tyčí sousoší Ukřižování v životní velikosti. Zajímavostí je 10. zastavení, na němž Spasitel odmítá ocet a žluč.

Travná

Křížovou cestu v Travné najdete zhruba 600 m severozápadně od centra obce. Její novogotická zděná výklenková zastavení (s plastikou ve výklenku) zde v blízkosti poutní kaple Panny Marie Lalettské stojí od r. 1894. Vlně se podél pěšiny po úbočí zalesněného svahu, přičemž první zastavení je u železné okrasné brány, poslední pak u vrcholu schodiště, které vede zpět k bráně.

Uhlířský vrch u Bruntálu

Uhlířský vrch nedaleko Bruntálu je dominantou širého okolí, k níž směřuje křížová cesta tvořená dubovými sloupky s obrazovým rámovým zakončením, do kterého byly vlepny kopie obrazů zastavení křížové cesty. Její zvláštností je 15. zastavení představující Ježíšovo zmrtvýchvstání. Podstavce jsou utvořeny z různých druhů hornin z okolí, dřevěné plastiky znázorňující výjevy z Kristovy cesty na Golgotu zase z různých druhů dřevin vyskytujících se v Nízkém Jeseníku.

Zlaté Hory – Maria Hilf

Se Zlatými Horami, resp. poutním místem Maria Hilf jsou spjaty hned tři venkovní křížové cesty: první začíná mezi autobusovou zastávkou u rozcestí ke ski areálu Bohema a měděnou štolou. Ústí téměř až u Maria Hilf a bývalých štol Panny Marie Pomocné a tvoří ji zastavení v podobě kamenných mohyl, do nichž jsou vsazeny obrazy. Druhá, vysvěcena r. 2019, se nachází nad poutním areálem v podobě masivních dřevěných křížů se stříškou a reliéfními zobrazeními jednotlivých zastavení. Třetí je potom součástí ambitu samotného areálu Maria Hilf.

Žulová

Ze Žulové na poutní místo Boží hora (ke kostelu Panny Marie Bolestné) vychází křížová cesta v podobě čtrnácti žulových sloupků s kapličkami s pašijovými obrazy z poslední třetiny 19. stol.

Libor Rösner, Jana Praisová